

Broj: 01-66/24-480/3
Podgorica,30.05.2024.godine

**AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA
GLAVNOG GRADA D.O.O. PODGORICA**

**GODIŠNJI PROGRAM UPRAVLJANJA
ZA SPOMENIK PRIRODE "PARK ŠUMA GORICA"
ZA 2024. GODINU**

SADRŽAJ

I.	UVOD	3
II.	CILJEVI ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPREĐENJA I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA	9
III.	PLANIRANE AKTIVNOSTI ZA 2024. GODINU.....	9
1.	<i>Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti</i>	9
2.	<i>Podrška očuvanju kulturno - istorijskih vrijednosti</i>	
3.	<i>Upravljanje posjećivanjem, edukacija, interpretacija i promocija</i>	10
4.	<i>Razvoj kapaciteta.....</i>	11
IV.	TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH AKTIVNOSTI ZA 2024. GODINU	12
V.	IZVORI FINANSIRANJA.....	25

I. UVOD

Godišnji Program upravljanja za Spomenik prirode "Park šuma Gorica" donosi se u skladu sa članovima 58 i 59 Zakona o zaštiti prirode („Sl.list CG“, br.54/16), članom 6 Odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada Podgorica (Sl. list CG - opštinski propisi, br. 24/16 od 27.05.2016, 054/19 od 30.12.2019.) i Planom upravljanja za spomenik prirode "Park šuma Gorica" 2024-2029. godine (usvojen na XI sjednici Skupštine GG 21.03.2024.), kojima je propisano da Društvo donosi godišnji program upravljanja, a koji na prijedlog izvršnog direktora usvaja Savjet Društva, a saglasnost daje nadležni organ lokalne uprave, Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj.

Plan upravljanja za spomenik prirode "Park šuma Gorica" 2024-2029. godine je, dakle, usvojen 21.03. tekuće godine, te je to razlog što se Godišnji program upravljanja Goricom tek sad donosi. Međutim, mi smo otpočeli sa njegovom realizacijom od početka godine jer mnoge aktivnosti nisu mogle da čekaju usvajanje godišnjeg programa već su morale da se odvijati u kontinuitetu.

Ovaj program se izrađuje u skladu sa Priručnikom za izradu godišnjih programa upravljanja zaštićenim područjima. Naručilac ovog priručnika je UNEP - GEF projekat za morska zaštićena područja „Promovisanje i upravljanje zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom području Crne Gore“. Nosilac izrade priručnika je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Tabela 1. Informacije o zaštićenom području

VRSTA I KATEGORIJA ZAŠTITE	POVRŠINA (na teritoriji Glavnog grada)	ADMINISTRATIVNE GRANICE	GODINA PROGLAŠENJA	NAZIV AKTA PROGLAŠENJA
Spomenik prirode	105 ha	Granice su definisane Odlukom o proglašenju	2022.	Odluka o proglašenju spomenika prirode Park šume Gorica (Sl. list CG – opštinski propisi, br. 31/2022)

Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice je osnovana marta 2021. godine i upravlja sa četiri zaštićena područja na teritoriji GG (PP "Komovi", PP "Rijeka Zeta", SP "Pećina Magara" i SP "Park šuma Gorica"). U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Odlukom o osnivanju Društva, Agencija obavlja poslove zaštite, unapređenja, promocije i održivog razvoja zaštićenog područja; obezbjeđuje službu zaštite; obezbjeđuje sprovođenje mjera zaštite prirode u skladu sa ciljevima zaštite, zonama i režimima zaštite; prati stanje u zaštićenim područjima, kao i priprema i donosi planove i programe upravljanja zaštićenim područjima.

Tabela 2. Obradivači godišnjeg programa upravljanja zaštićenim područjem

IME I PREZIME	RADNO MJESTO ILI FUNKCIJA	ORGANIZACIONA JEDINICA UPRAVLJAČA ILI DRUGI SUBJEKT
Jasna Gajević	Izvršna direktorica	
Ana Pajević Tošić	Savjetnica za zaštitu životne sredine	Stručna služba

Jelena Dragović	Savjetnica za šumarstvo	Stručna služba
Zoran Bojović	Saradnik/ca za razvoj i unaprijeđenje SP „Park šuma Gorica“	Služba za administrativne poslove

Tabela 3. Opšta i planska akta na osnovu kojih je urađen godišnji program upravljanja

NAZIV DOKUMENTA	USKLAĐENOST	REFERENCA	PLANIRANA GODINA REVIZIJE/ IZRADE NOVOG DOKUMENTA	NAPOMENA
Odluka o osnivanju Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice	"Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 24/16 i 54/19			
Statut Agencije	Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", broj 047/21 od 31.12.2021.god			
Pravilnik o unutrašnjem redu i radu Službe zaštite u zaštićenim područjima Podgorice	Odluka Savjeta br.533 od 29.09.2022.god.			
Plan upravljanja za spomenik prirode "Park šuma Gorica" 2024-2029. godine	Usvojen na XI sjednici Skupštine GG 29.03.2024.			

Tabela 4. Trenutno zaposlena lica

NAZIV RADNOG MJESTA	BR. RADNIH MJESTA	ORGANIZACION A JEDINICA/SLUŽ BA	OBRAZOVNI PROFIL	VRSTA RADNOG ANGAŽOVANJA	NAPOMENA
Izvršni/a direktor/ica	1	/	VII-Fakultet iz oblasti	određeno	

			društvenih nauka		
Pomoćnik/ca direktora	1	/	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka-Pravni fakultet	određeno	
Savjetnik/ca za zaštitu prirode	1	Stručna služba	VII-1 Prirodno-matematički fakultet-biologija	neodređeno	
Savjetnik/ca za zaštitu životne sredine	1	Stručna služba	VII 1- Prirodno-matematički fakultet - fizika	neodređeno	
Savjetnik/ca za šumarstvo	1	Stručna služba	VII-1- šumarski fakultet	neodređeno	
Šef/ica službe za administ. poslove	1	Služba za administrativne poslove	VII1-Pravni fakultet	neodređeno	
Poslovni/a sekretar/ka	1	Služba za stručno administrativne poslove	VI 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka	neodređeno	
Saradnik/ca za razvoj i unaprijeđenje SP „Park šuma Gorica“	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili tehničko tehnoloških nauka ili humanističkih studija	neodređeno	
Saradnik/ca za razvoj i unapređenje PP „Komovi“	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili tehničko	neodređeno	

			tehnoloških nauka ili humanističkih studija		
Šef/ica službe zaštite	1	Služba zaštite	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka	neodređeno	
Zaštitar/ka	5	Služba zaštite	III ili IV stepen, da ispunjavaju uslove koji su utvrđeni Zakonom kojim se uređuje zaštita lica i imovine	neodređeno	

Tabela 5. Potrebe za zapošljavanjem novih lica

NAZIV RADNOG MJESTA	BR. RADNIH MJESTA	ORGANIZACIONA JEDINICA/ SLUŽBA	OBRAZOVNI PROFIL	VRSTA RADNOG ANGAŽOVANJA	NAPOMENA
Šef/ca stručne službe	1	Stručna služba	VII 1 – PMF – Biologija ili Šumarski fakultet ili fakultet iz oblasti tehničko tehnoloških nauka	neodređeno	
Saradnik/ca za ekonomsko-finansijske poslove	1	Služba za administrativne poslove	VII1- Ekonomski fakultet	neodređeno	
Saradnik/ca za razvoj i unapređenje PP „Rijeka Zeta“ i SP „Pećina Magara“	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili tehničko tehnoloških	neodređeno	

			nauka ili humanističkih studija		
Saradnik/ca za odnose sa javnošću, marketing i turizam	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili humanističkih studija	neodređeno	
Saradnik/ca za pisanje i praćenje projekata	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili tehničko tehnoloških nauka ili humanističkih studija	neodređeno	

Tabela 6. Materijalno – tehnički resursi – nekretnine

NAZIV	POVRŠINA	SVRHA	VLASNIŠTVO	NAPOMENA
Poslovni prostor, Bulevar revolucije 78, 81000 Podgorica	40m ²	Privremeni smještaj Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice, uz mogućnost produženja	Vlada Crne Gore	Zaključci Vlade Crne Gore davanje nepokretnosti u svojini Crne Gore privremeno upravljanje i korišćenje bez naknade Glavnom gradu Podgorica, za potrebe smještaja Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice (br. 01-018/20-2945, od 07.05.2020.); Ugovor o ustupanju na privremeno upravljanje i korišćenje bez naknade poslovnog prostora (br. 0201-6231, od 01.07.2020.)
Streljački centar Radosava Burića bb	100m ²	Privremeni smještaj Agencije za upravljanje zaštićenim područjima		

		Podgorice, uz mogućnost produženja		
--	--	------------------------------------	--	--

Tabela 7. Materijalno – tehnički resursi – pokretna imovina

NAZIV	BROJ	SVRHA	VLASNIŠTVO	NAPOMENA
Dacia Duster PGCGK60	1	Prevoz	Pravo korišćenja	
Dacia Duster PGCGP48	1	Prevoz	Vlasništvo upravljača	
Reno Clio PGCGP49	1	Prevoz	Vlasništvo upravljača	
Priključno vozilo-prikolica	1	Transport	Vlasništvo upravljača	
Šreder - benzinska drobilica za grane 11.7 ks, 420 ccm Gude	1	Uništavanje drvnog otpada	Vlasništvo upravljača	
Dron sa pratećom opremom	1	Nadzor i snimanje nenaseljenog dijela zaštićenog područja	Vlasništvo upravljača	
Fotoaparatus sa pratećom opremom	1	Slikanje biljnih i životinjskih vrsta	Vlasništvo upravljača	
Saobraćajni znak (Informativna turistička tabla)	21	Obilježavanje zaštićenog područja	Vlasništvo upravljača	
Info tabla	33	Informativna tabla	Vlasništvo upravljača	
Laptop	12	IT oprema	Vlasništvo upravljača	
Štampač	7	IT oprema	Vlasništvo upravljača	
Desktop računar	2	IT oprema	Vlasništvo upravljača	
Radio Veza MOTOROLA sa punjačima	4	Komunikaciona oprema	Vlasništvo upravljača	
Kamera za snimanje divljači <i>Browning</i>	10	Monitoring životinjskih vrsta	Vlasništvo upravljača	
Dvogled	2	Monitoring životinjskih vrsta	Vlasništvo upravljača	

II. CILJEVI ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPREĐENJA I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

Jednogodišnji Plan upravljanja sadrži ciljeve i aktivnosti koje su predviđene Planom upravljanja za Spomenik prirode "Park šuma Gorica", za period 2024-2029.god koje je neophodno uspostaviti, ali i kontinuirano obavljati: zaštita i nadzor nad prirodnim vrijednostima Parka i kontrola korisnika Parka, kao i održivo korišćenje prirodnih dobara Parka.

Aktivnosti u godišnjem programu upravljanja svrstane su u jednu od odgovarajućih i preporučenih tematskih oblasti:

1. Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti
2. Podrška očuvanju kulturno - istorijskih vrijednosti
3. Upravljanje posjećivanjem, edukacija, interpretacija i promocija
4. Razvoj kapaciteta upravljača

Realizacijom Petogodišnjeg plana upravljanja kroz jednogodišnje planove rada Upravljača podstiče se unapređenje stepena zaštite prostora, održivo korišćenje, promocija i prezentovanje značaja zaštite prirodnih dobara.

Kroz jednogodišnji program definišu se prioritetne aktivnosti na očuvanju, održavanju i monitoringu prirodnih i drugih vrijednosti i segmenata životne sredine.

III. PLANIRANE AKTIVNOSTI ZA 2024. GODINU

1. Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti

1.1. Očuvanje karakterističnih elemenata predjela/pejzaža

Ostvareće se potrebna komunikacija sa relevantnim institucijama i njihovim ekspertima za pejzažnu arhitekturu i u skladu s tim organizovaće se veći broj sastanaka radi realizacije aktivnosti na prirakupljanju podataka o stanju postojeće dendrofloze, a sa ciljem pravljenja baze podataka pejzažne inventarizacije stabala i procjenom boniteta postojećeg dendrofonda po zonama.

1.2. Kontinuirano praćenje stanja biloške raznovrsnosti na području Park šume Gorica

U skladu sa postojećim podacima prikupljenim sa terena otpočeće se sa formiranjem baze podataka o biljnim i životinjskim vrstama koje se nalaze na prostoru Parka. Baza podataka će poslužiti za upravljanje, korišćenje i praćenja stanja zaštićenog područja, kao i za potrebe uspostavljanja sistema savremenog upravljanja zaštićenim područjem.

1.3. Očuvanje povoljnog statusa populacija značajnih biljnih vrsta i zajednica u odnosu na rezultate početnih istraživanja

Agencija će u saradnji sa naučno-istraživačkim institucijama otpočeti rad na inventarizaciji biljnih i životinjskih vrsta, kao i staništa u cilju očuvanja i praćenja stanja biodiverziteta. S tim u vezi, neophodan je nastavak saradnje sa stručnim institucijama (Agencija za zaštitu životne sredine, Prirodnački muzej), kao i sa naučno-istraživačkim institucijama (Prirodno-matematički fakultet i Biotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore) na identifikaciji prioritarnih biljnih i životinjskih vrsta i tipova staništa, pripremi monitoring protokola, kao i predlaganju aktivnih mjera zaštite.

1.4. Očuvanje povoljnog statusa populacija značajnih biljnih vrsta i zajednica u odnosu na rezultate početnih istraživanja (rasprostranjenost i površina invazivnih vrsta)

Izvršiće se mapiranje invazivnih vrsta, naročito bagrema koji je evidentiran na vršnom dijelu Park šume. S tim u vezi će se uspostaviti i saradnja sa relevantnim institucijama (Agencija za zaštitu životne sredine, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i PMF-om, odsjek biologija), a u cilju formiranja ekspertskog mišljenja i definisanje mjera koje će se primjeniti u zaštićenom području, a u cilju njegove revitalizacije.

Takođe, u saradnji sa Zelenilo DOO i Upravom za šume PJ Podgorica sagledati mogućnost proizvodnje lišćarskih autohtonih vrsta za potrebe pošumljavanja degradiranih, opožarenih površina u Park šumi. Sjeme i plodovi koji bi se koristili za proizvodnju potrebnih sadnica sakupili bi se sa sa evidentiranih sjemenskih stabala (majka stablo).

1.6. Revitalizacija Park šume Gorica

Pošto je na vršnom platou, kao i na padinama koje se sa njega spuštaju ka naseljima Zagorič i Masline preostao veliki broj stabala koja su stradala od požara koji je pogodio Goricu 2021. godine treba preduzeti opsežne mjere šeganja stabala koja su još uvijek u dubjećem stanju, odnijeti stable do staza gdje mehanizacijom mogu da se pokupe i odvezu za na to predviđene lokacije. Ovim radnjama će se omogućiti brdu da u samoobnovu (što je i preporuka stručnjaka šumarske struke).

1.7. Održavanje i unapređenja stanja šume u Park šumi Gorica

U cilju kontinuiranih sprovođenja mjera njege, održavanja i unapređenja stanja park šume Gorica, uspostaviće se stalno praćenje zdravstvenog stanja dendroflora i u skladu sa evidentiranim nepravilnostima, definišaće se mjere njege i realizacija aktivnosti njihovog sprovođenja sa privrednim društvima koja su zadužena za uređivanje prostora parka. S tim u vezi vršiće se stalno praćenje raznih bolesti i realizacija sanitarno uzgojnih mjera (sanitarna sječa, proreda, orezivanje, potkresivanje).

Sanitarne sječe obavljati isključivo prema propisima i po pravilima šumarske struke.

1.8. Unaprijediti sistem zaštite od požara

Iniciraće se sastanci sa Službom zaštite i spašavanja Glavnog grada radi uspostavljanja Plana zaštite Park šume Gorica od požara i sa tim u vezi pravljenje karte potencijalne ugroženosti od požara na cijelom prostoru Park šume, kao i kartografskim prikazom planiranih mjera i intervencija. S tim u vezi će se unaprijediti infrastruktura efikasnog intervenisanja u slučaju požara, poboljšanjem mreže vodosnadbijevanja, čišćenja i održavanja protivpožarnih vlaka (prosjeka) i pristupnih puteva.

2. Očuvanje naslijeđenih (tradicionalnih) i kulturno - istorijskih vrijednosti

2.1. Građane/ke edukovati o važnosti kulturno-istorijskih spomenika i naslijeđenih tradicionalnih vrijednosti za lokalnu zajednicu i društvo u cjelini.

Ostvariće se saradnja sa Turističkom organizacijom Podgorice u cilju promocije turizma zasnovanog na kulturno-istorijskim vrijednostima. Uspostaviće se saradnje sa Direktoratom za kulturnu baštinu u cilju osmišljavanja novog turističkog proizvoda koji bi bio orjentisan na kulturno-istorijske spomenike.

3. Upravljanje posjećivanjem, edukacija, interpretacija i promocija

3.1. Unapređivanje infrastrukture namjenjene posjetiocima

Radiće se na obnavljanju i instaliranju novog mobilijara, kao i uređenju glavnog ulaza u park. Pored ulazne kapije i u blizini sportskog terena na vršnom platou instaliraće se parkinzi za bicikla.

U saradnji sa Zelenilom radiće se na održavanju postojećih sistema staza i puteva.

U okviru Mediteranskog vrta će se napraviti guvno koje će služiti i kao mini pozornica tokom ljetnjih koncerata klasične muzike, kao i u druge svrhe. Obnoviće se platforma iznad Mediteranskog vrta.

Na vršnom platou će se napraviti vidikovac pored koga će se postaviti info tabla na kojoj će biti prikazani okolni vrhovi, kao i okvir za fotografisanje posjetilaca.

Udruženje ljubitelja Gorice i prirode će donirati Agenciji, odnosno građanima Podgorice tri klupe uz info table. Ukoliko bude tehnički moguće na ovim klupama će biti i besplatan pristup internetu za posjetioce.

Na vršnom platou je planirana rekonstrukcija teretane, kao i terena za fudbal.

U blizini kapije će se postaviti info tabla sa QR kodovima preko kojih će moći da se uđe na stranicu gdje će moći da se vidi mapa Gorice i pročitaju kratki tekstovi o crkvi Sv. Đorđa, Mediteranskom vrtu i spomeniku Partizanu – borcu.

3.2. Unaprijeđena i razvijena infrastruktura u svrhu edukacije i interpretacije

Obnoviće se postojeće i postaviti nove informativno-edukativne table. Radiće se na uređenju "Zelene učionice" u okviru Mediteranskog vrta. Na vršnom dijelu Park šume uz podršku Evropske kuće postavliće se eko-učionica na otvorenom u cilju održavanja edukativnih radionica za djecu predškolskog i školskog uzrasta.

3.3. Razvijeni programi edukacije na području Park šume Gorica

Radiće se na razvijanju svijesti posjetioca Gorice o pravilnom branju pelina kako bi se osigurao održiv pristup ovoj aktivnosti. U saradnji sa PMF-om, odsjek Bilogija izvidiće se mogućnost formiranje digitalnog herbara za Park šumu Gorica.

3.4. Park šuma Gorica je prepoznata kao zaštićeno područje i područje rekreacije i ljubitelja prirode

Radiće se na edukaciji i promociji zaštićenog područja kroz održavanje edukativnih radionica, predavanja o zaštiti prirode, postavljanju edukativnih tabli, i obilježavanjem ekoloških datuma kroz razne akcije i uključivanje volontera.

4. Razvoj kapaciteta

4.1. Unaprijeđena znanja i vještine svih zaposlenih u Agenciji i unaprijeđeno međuinstitucionalno partnerstvo

Kroz projekte i donatorsku podršku organizovaće se obuke i seminari za zaposlene i ciljane obuke za zaposlene u Službi zaštite. Uspostaviće se saradnja sa međunarodnim partnerima i organizacijama u cilju unapređenja i očuvanja zaštićenog područja.

4.2. Unaprijeđeni tehnički kapaciteti Agencije

Adaptiraće se radni prostor za potrebe zaposlenih, kao i nabaviti nova nedostojeca oprema (kancelarijski namještaj, IT oprema i oprema za monitoring).

IV. TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH AKTIVNOSTI ZA 2024. GODINU

Tabelarni prikaz planiranih aktivnosti za 2024. godinu sadrži tematske oblasti, specifične ciljeve, kategorije, aktivnosti, kodove, indikatore sprovođenja, dinamiku sprovođenja aktivnosti, odgovorna lica, druge saradnike, procjenu sredstava potrebnih za realizaciju aktivnosti i izvore finansijskih sredstava koji proizilaze iz Petogodišnjeg Plana upravljanje za Spomenik prirode "Park šuma Gorica", za period 2024-2029. godine, a koji je sastavni dio Godišnjeg Programa rada Agencije. Predloženi indikatori poslužiće za praćenje implementacije ciljeva i aktivnosti koji su dati kroz ovaj program.

Tabela 8. Planirane aktivnosti u godišnjem programu upravljanja

TEMATSKA OBLAST 1.: ZAŠTITA I OČUVANJE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI													
KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICA ILI ORGANIZACIONA JEDINICA	DRUGI SARADNICI U REALIZACIJI	PROCJENA SREDSTAVA	IZVORI SREDSTAVA (VS-vlastita sredstva, DI - drugi izvori)	NAPOMENA
					Q 1	Q 2	Q 3	Q 4					
Specifični cilj 1.1. (iz plana upravljanja): Očuvaje karakterističnih elemenata predjela/pejzaža													
Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Izrađena studija boniteta zatečenog dendrofonda i projektna dokumentacija za pejzažno uređenje													
Istraživanje	1.1.1	Započeti obezbjeđivanje podataka o poziciji, zdravstvenom i estetskom stanju postojećih stabala u funkciji efikasnog sistema zaštite, mjera njege i donošenje dugoročnog razvojnog koncepta	Prikupljeni podaci o stanju postojeće dendroflora-baza podataka pejzažne inventarizacije stabala sa procjenom boniteta postojećeg dendrofonda po zonama	1	X	X	X	X	Spoljni eksperti iz oblasti pejzažne arhitekture i šumarstva spoljni eksperti iz oblasti pejzažne arhitekture i šumarstva	n/a	VI,DI		
Regulacija	1.1.2	Izrada projekta uređenja terena i pejzažne arhitekture za lokacije na kojima se	Na osnovu prikupljenih podataka pejzažne inventarizacije objaviće se javni konkurs za projektnu ideju	1	X	X	X	X	Privredno društvo registrovano za izradu tehničke dokumentacije (uz licencirane inženjere	n/a	VI,DI		

		planiraju intervencije	uređenja dela Parka gde se planiraju intervencije						obavezni su eksperti iz oblasti pejzažne arhitekture, šumarstva, botanike i arhitekta konzervatora)				
Regulacija	1.1.4.	Mapiranje i uklanjanje svih pomoćnih i privremenih objekata u privatnom vlasništvu iz zone II, i III zaštite i iz zaštitne zone u pojasu od 100m uz sami obod zaštićenog područja ukoliko ugrožavaju pejzažne vrijednosti i utiču negativno na ambijentalnu higijenu	U saradnji sa relevantnim institucijama uradiće se određivanje i mapiranje parcela koje se nalaze u privatnom vlasništvu a locirani su u Zonama II i III kao i u Zaštitnoj zoni ako ugrožava pejzažne vrijednosti i utiču negativno na ambijentalnu higijenu	1	X	X			Ekološka inspekcija i Komunalne službe glavnog grada	Uprava za kataster	n/a	VI,DI	
Specifični cilj 1.2.: (iz plana upravljanja): Kontinuirano praćenje stanja biloške raznovrsnosti na području Park šume Gorica.													
Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Izrađena baza podataka o biološkoj raznovrsnosti koja se redovno održava													
Istraživanje	1.2.1.	Uspostavljanje saradnje sa PMF, CANU, Prirodnačkim muzejom	Potpisani MoU sa PMF, CANU, PM	1	x	x	x	x	AUZP/Stručna služba	CANU, PMF, Prirodnački muzej	n/a	VS,DI	

Istraživanje	1.2.2.	Razviti, održavati i popunjavati bazu podataka o biološkoj raznovrsnosti u sklopu GIS baze Parka	Izrađena baza podataka o biološkoj raznovrsnosti koja se redovno održava	1	x	x	x	x	AUZP/Stručna služba	CANU, PMF, Prirodnjački muzej	n/a	VS,DI
Specifični cilj 1.3. (iz plana upravljanja): Očuvanje povoljnog statusa populacija značajnih biljnih vrsta i zajednica u odnosu na rezultate početnih istraživanja												
Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Promjene parametara praćenja stanja												
Istraživanje	1.3.1.	Započeti inventarizaciju i kartiranje flore	Prikupljeni podaci o vrstama sa terena	1	x	x	x	x	AUZP/Stručna služba/Služba zaštite/botaničar	PMF Odsjek biologija, Agencija za zaštitu životne sredine	1.650	VS,DI
Istraživanje	1.3.2.	Započeti popis endemičnih vrsta i izraditi protokol za monitoring endemičnih biljnih vrsta	Uradjen popis edemičnih biljnih vrsta	1		x	x	x	AUZP/Stručna služba/botaničar	PMF Odsjek biologija, Agencija za zaštitu životne sredine	n/a	VS,DI
Istraživanje	1.3.3	Sprovoditi mjere očuvanja populacija značajnih biljnih vrsta i zajednica, bazirano na rezultatima monitoringa	Broj izlazaka na teren i Izveštaj o monitoringu	1	x	x	x	x	AUZP/Stručna služba/botaničar	PMF Odsjek biologija, Agencija za zaštitu životne sredine	n/a	VS,DI

Specifični cilj 1.4.: (iz plana upravljanja): Utvrditi, nadzirati i regulisati invazivne vrste na području Parka.

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja) Promjene utvrđenih parametara praćenja stanja (rasprostranjenost i površina invazivnih vrsta). Praćenje implemetacije aktivnih mjera zaštite (podaci o uklanjanju invazivnih vrsta)

Istraživanje	1.4.1	Prikupiti postojeće literaturne podatke o invazivnim vrstama te izraditi popis invazivnih vrsta za Goricu	Baza podataka o popisanim literaturnim podacima invazivnih	1	X	x	x	x	Agencija za zaštićena područja Podgorica, po potrebi u saradnji sa PMF	PMF Odsjek biologija, Agencija za zaštitu životne sredine	n/a		
Istraživanje	1.4.3	Izraditi plan uklanjanja invazivnih vrsta i sprovesti planirane mjere i monitoring invazivnih vrsta u saradnji sa AZŽS	Izrađen plan upravljanja invazivnim vrstama Uklanjanje vrsta u skladu sa planom i redovno održavanje	1	X				Agencija za zaštićena područja Podgorica, Agencija za zaštitu životne sredine	PMF Odsjek biologija, Agencija za zaštitu životne sredine, Ministarstvo turizma, ekologije i održivog razvoja i razvoja sjevera	1.400	VI, Glavni grad	
Istraživanje	1.4.4.	Formirati banku sjemena i rasadnik	Formirana banka sjemena	2		x	x	x	AUZP	Zelenilo Uprava za	n/a	VI, DI	

		ispitivanja stanja te sprovođenje prilagođenih mjera za kontrolu i suzbijanje bolesti i štetočina.							istraživači/ce – spoljni ekspert iz oblasti šumarstva a u saradnji sa AUZP				
Regulacija	1.6.3	Sprovođenje sanitarno-higijenskih uzgojnih mjera (sanitarna sječa, održavanje proreda, orezivanje, podkresivanje,)	Sprovedene aktivnosti uklanjanja suvih stabala, slomljenih grana, podkresivanja žbunja i redovnog održavanja travnatih delova Parka oko staza i mobilijara kao i aktivnosti na suzbijanje invazivnih vrsta	1	X	X	X	X	AUZP/Zelenilo		n/a	DI	
	1.6.4.	Prikupljanje i odvoženje biljnog otpada	Na Gorici se ne vide posljedice požara	1	x	x	x	x	AUZP	Glavni Grad, Zelenilo, Čistoća, Služba zaštite i	7.000	VI, DI	

											spašavan ja			
Regulacija	1.6.5.	Pošumljavanje u skladu sa rezultatima monitoringa i planom pošumljavanja	Nabavljene i posadjene sadnice			x	x			AUZP, Evropska kuća Savez izviđača	Donatori, Glavni grad, Zelenilo	10.000	VI,DI	
Specifični cilj 1.7.: (iz plana upravljanja): Unaprijediti sistem zaštite od požara														
Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Sprovedene aktivnosti na poboljšanju sistema protivpožarne zaštite														
Regulacija	1.7.1	Uraditi plan zaštite od požara	U saradnji sa Službom zaštite Glavnog grada urađen Plan zaštite park šume Gorica od požara sa kartom potencijalne ugroženosti od požara i kartografskim prikazom planiranih mjera i intervencija.	1		X				Spoljni eksperti iz oblasti protivpožarne zaštite i šumarstva; Služba zaštite i spašavanja Glavnog grada		10.000	DI	
Regulacija	1.7.2.	Unaprijediti infrastrukturu ranog otkrivanja požara	U cilju unapređivanja infrastrukture protivpožarne zaštite instalirani su instrumenti za rano otkrivanje	1	X	X				Spoljni eksperti iz oblasti protivpožarne zaštite, Glavni grad, AUZP, Agencija za		20.000	DI	

			požara i organizovano je stalno praćenje						zaštitu životne sredine				
Regulacija	1.7.3.	Unaprijediti infrastrukturu efikasnog intervenisanja u slučaju požara	Poboljšana mreža vodosnadbijevanja , očišćene protivpožarne prosjeke i pristupni putevi	1	X	X	X	X	Služba zaštite i spašavanja, Spoljni eksperti iz oblasti protivpožarne zaštite, Glavni grad		25.000	DI	
Regulacija	1.7.4.	Saniranje česme na glavnom ulazu	Sanirana česma	1		X	x		Agencija za stanovanje, Evropska kuća		1.500	VI,DI	
Regulacija	1.7.5.	Redovno održavanje park šume Gorica (orezivanje, košenje, sadnja, plijevljenje i dr.) i uklanjanje suvih grana i žbunja u mjeri u kojoj to ne narušava očuvanje biodiverziteta		1	x	x	x	x	Zelenilo		40.000	VI,DI	

TEMATSKA OBLAST 2.: OČUVANJE NASLIJEĐENIH (TRADICIONALNIH) I KULTURNO - ISTORIJSKIH VRIJEDNOSTI
VRIJEDNOSTI
IJEDNOSTI

KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICA ILI ORGANIZACIONA JEDINICA	DRUGI SARADNICI U REALIZACIJ I	PROCJENA SREDSTAVA	IZVORI SREDSTAVA (VS-vlastita sredstva, DI - drugi izvori)	NAPOMENA
					Q 1	Q 2	Q 3	Q 4					
Specifični cilj 2.1 (iz plana upravljanja): <i>Građani/ke edukovani o važnosti kulturno-istorijskih spomenika i naslijeđenih tradicionalnih vrijednosti za lokalnu zajednicu i društvo u cjelini.</i>													
Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): <i>Razvijeni programi edukacije i razvoja svijesti o važnosti kulturno-istorijskih spomenika i naslijeđenih tradicionalnih vrijednosti za lokalnu zajednicu i društvo u cjelini.</i>													
Istraživanje	2.1.1	Monitoring stanja i upravljanje rizicima kojima su izložena kulturna dobra	Analiza rizika koja su izložena kulturna dobra, kao što su klimatske promjene, urbanizacija i slično, kako bi se utvrdilo što se može učiniti kako bi se smanjili ti rizici.	1		x	x		Zavod za zaštitu spomenika kulture, Direktorat za kulturnu baštinu		3.000	DI	
Edukacija	2.1.2	Stvaranje i održavanje saradnje sa organizacijama, stručnjacima i javnošću kako bi se povećalo znanje građana i osiguralo očuvanje kulturno-	Broj partnerstava sa privatnim sektorom i drugim institucijama. Broj edukativnih programa i aktivnosti, značaju kulturnih dobara, rizicima kojima su	1	x	x	x	x	TO Podgorice/GG/ , Direktorat za kulturnu baštinu		2.000	DI	

		istorijskih spomenika za budućnost	ona izložena i o potrebama njihove zaštite i očuvanja.											
Edukacija	2.1.3	Promovisanje turizma koji je orijentisan na kulturno-istorijske spomenike na Gorici	Broj građana/ki koji posjećuju kulturno-istorijske spomenike na Gorici. Broj novih turističkih proizvoda koji su orijentisani na kulturno-istorijske spomenike na Gorici, kao što su razglednice, audio-vodiči, virtualne ture i slično.	1	x	x	x	x	TO Podgorice		10.000	DI		

TEMATSKA OBLAST 3.: UPRAVLJANJE POSJEĆIVANJEM, EDUKACIJA, INTERPRETACIJA I PROMOCIJA I SARADNJA S LOKALNOM ZAJEDNICOM

KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICA ILI ORGANIZACIONA JEDINICA	DRUGI SARADNICI U REALIZACIJ I	PROCJENA SREDSTAVA	IZVORI SREDSTAVA (VS-vlastita sredstva, DI - drugi izvori)	NAPOMENA
					Q 1	Q 2	Q 3	Q 4					

Specifični cilj 3.1. (iz plana upravljanja): Unapređivanje infrastrukture namijenjene posjetiocima

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Struktura namijenjena posjetiocima je funkcionalna i dostupna svim kategorijama društva.

Regulacija	3.1.1	Urediti glavni ulaz u Park šumu Gorica	Uredjen glavni ulaz u park	1			x	x		AUZP	Evropska kuća	6.000	VI, Donatori
Regulacija	3.1.2	Obnoviti postojeći i instalirati nov odmorišni mobilijar	Postavljene klupe	1	x	x				AUZP	Zelenilo, donatori	3.000	VI,DI
Regulacija	3.1.3	Održavanje postojećeg sistema staza i puteva koji će omogućiti građanima/kama da posjećuju Goricu a da ne oštećuju staništa.	Izveštaji o redovnom održavanju pješačkih i biciklističkih staza	1	X	X	X	X		AUZP	Zelenilo	5.000	VI,DI
Regulacija	3.1.4.	Uređenje najmanje jedne edukativne staze koja će da vodi sporednim stazama, a koja će da ukaže na najvrednije primjere flore Gorice	Postavljene info table duž staze. Posjetioci upoznati sa njom.	1	X	X	X	X		AUZP	Donatori	500	VI, DI

Specifični cilj 3.2.: (iz plana upravljanja): Unaprijeđena i razvijena infrastruktura u svrhu edukacije i interpretacije

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja: Infrastruktura izrađena u svrhu edukacije i interpretacije je u funkciji posjetilaca

Edukacija	3.2.1	Obnoviti postojeće informativne i edukativne table	Izveštaj o obnovljenim informativnim i edukativnim tablama	2	x	x	x	AUZP	Donatori	1.200	VI,DI
Edukacija	3.2.2	Postaviti nove informativne i edukativne interaktivne sadržaje	Nove table postavljene	2	x	x	x	AUZP		3.000	VI,DI

Specifični cilj 3.3.: (iz plana upravljanja): Razvijeni programi edukacije na području Park šume Gorica

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Posjetioци su edukovani o prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka šume Gorica

Edukacija	3.3.1.	Obilježavanje važnih ekoloških datuma	Broj održanih događaja vezanih za obilježavanje važnih ekoloških datuma	1	X	X	X	X	AUZP, Glavni grad, Udružnje ljubitelja prirode i Gorice, Biotehnički fakultet, TOP	Donatori	5.000	VI,DI
Edukacija	3.3.2.	Osnivanje volonterskih programa koji će omogućiti građanima da učestvuju u održavanju i očuvanju Gorice.		2	x	x	x	x	AUZP, Glavni grad, Udružnje ljubitelja prirode i Gorice, Biotehnički fakultet, TOP	AUZP	4.000	VI
Edukacija	3.3.4.	Formirati herbarsku zbirku park šume Gorica, dostupnu u online verziji	Formiran elektronski herbar	2	X	X	X	X	AUZP u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore: PMF – Odsjek za		1.200	VI,DI

									biologiju, ekspertima iz oblasti botanike				
Edukacija	3.3.6	Organizovanje javnih događanja, poput šetnji i izleta, kako bi se poboljšalo razumijevanje i doživljaj park šume Gorica.	Broj javnih događaja, šetnji, izleta	2	x	x	x	x	AUZP, Glavni grad, Sekretarijat za kulturu		1.200	Glavni grad	
Edukacija	3.3.8	Povezivanje s lokalnim organizacijama i školama i organizovanje različitih aktivnosti koje će uključivati djecu i mlade, poput radionica i takmičenja.	Broj škola koje su uključene u razne aktivnosti	2	x	x	x	x	AUZP, osnovne škole		800	Glavni grad	
Specifični cilj 3.4.:(iz plana upravljanja): Park šuma Gorica je prepoznata kao zaštićeno područje i područje rekreacije i ljubitelja prirode													
Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Park šuma Gorica je uspješno promovisana i prepoznata kao zaštićeno područje, rekreaciono područje za stanovnike Podorice i nezaobilazna atrakcija za sve ljubitelje prirode													
Edukacija	3.4.1	Izrada vizuelnog identiteta Spomenika	Izrađen vizuelni identitet	1		x	x		AUZP		2.000		

		prirode Park šuma Gorica												
Edukacija	3.4.2	Promocija Gorice na sajtu Glavnog grada i Agencije za zaštićena područja Glavnog grada Podgorica	Informacije o prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka šuma Gorica i njoj ponudi su postavljene na sajtu Glavnog grada i Agencije	1	x	x	x	x	Glavni grad		n/a	Glavni grad		
Edukacija	3.4.3	Sprovoditi PR kampanje za promociju važnosti Gorice kao urbane šume	Minimum jedna kampanja godišnje.	1	x	x	x	x	AUZP, Glavni grad		5.000	VI,DI		
Edukacija	3.4.4	Izraditi elektronski i štampani promotivni i edukativni materijal o biodiverzitetu, sa objašnjenjem značajnih vrsta i staništa	Izrađen promotivni i edukativni materijal	1		x	x	x	AUZP	Donatori	5.000	Glavni grad		
Edukacija	3.4.5	Uspostavljanje i obilježavanje dana Parka šume Gorica	Uspostavljen Dan Parka šume Gorica. Izveštaj o održanom događaju.	1	x	x	x	x	AUZP	TO Pg	n/a	VI,DI		

Edukacija	3.4.6.	Organizovanje manifestacije "Noć punog mjeseca"	Uspostavljen i ustaljen datum za održavanje ove manifestacije	2	x	x	x	x	AUZP	TO Pg	n/a	VI, DI
-----------	--------	---	---	---	---	---	---	---	------	-------	-----	--------

TEMATSKA OBLAST 4.: RAZVOJ KAPACITETA UPRAVLJAČA

KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICA ILI ORGANIZACIONA JEDINICA	DRUGI SARADNICI U REALIZACIJ I	PROCJENA SREDSTAVA	IZVORI SREDSTAVA (VS-vlastita sredstva, DI - drugi izvori)	NAPOMENA
					Q 1	Q 2	Q 3	Q 4					

Specifični cilj 4.1. (iz plana upravljanja): Unaprijeđena znanja i vještine svih zaposlenih u Agenciji i unaprijeđeno medjuinstitucionalno partnerstvo

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Svi zaposleni u Agenciji posjeduju neophodna znanja i vještine za upravljanje, i aktivnosti se sprovode u koordinaciji i partnerstvu sa ostalim relevantnim institucijama.

Razvoj kapaciteta	4.1.1.	Organizovanje redovnih radionica i seminara za zaposlene u Agenciji i partnere - stručnjake i profesionalce iz područja urbanog planiranja i održivog razvoja kako bi se poboljšalo razumijevanje važnosti i	Sprovedena minimum jedna obuka godišnje, na temu koja je izabrana kao prioritet Broj obučenih iz Agencije Broj eksternih eksperata i institucija obuhvaćenih obukama	1	x	x	x	x	AUZP		4.000	Donatori
-------------------	--------	--	--	---	---	---	---	---	------	--	-------	----------

		praktična zaštita Gorice											
Razvoj kapaciteta	4.1.2	Organizovanje redovnih sastanaka sa svim važnim akterima na lokalnom nivou uspostavljanje saradnje sa Univerzitetom/ PMF/ Biotehničkim fakultetom i drugim naučnim institucijama	Minimum dva sastanka godišnje	1	X	X	X	X	AUZP		n/a	VI	
Razvoj kapaciteta	4.1.3.	Obuke stručnih radnika Agencije za monitoring vrsta i staništa i drugih programa neophodnih za stručni rad	Obuka za minimum 10 osoba (zaposlene i saradnike/ce)	1			X	X	AUIZP		200	Donatori	
Razvoj kapaciteta	4.1.4.	Izrada svih potrebnih internih akata	Izrađeni i usvojeni pravilnici, planovi, poslovnici, uputstva i drugi interni akti	1	X	X	X	X	AUZP		n/a	VI	

Razvoj kapaciteta	4.1.5	Analiza izvora finansiranja	Pravilnik o naplati naknada	1	x	x	x	AUZP	n/a	Donatori
Razvoj kapaciteta	4.1.6	Obuka za rendžere	Izveštaj o sprovedenim obukama, procedure i pravilnici	1	x	x	x	AUZP	5.000	Donatori

Specifični cilj 4.2.: (iz plana upravljanja): Unaprijeđeni tehnički kapaciteti Agencije.

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Agencija posjeduje neophodan prostor za rad svih službi i neophodnu opremu za izvršenje poslova iz svojih nadležnosti.

	4.2.1.	Adaptacija dodatnog prostora za kancelarije	Novi kancelarijski prostor, adaptiran za potrebe rada zaposlenih	1	X			AUZP	12.000	Glavni grad
	4.2.2.	Nabavka opreme	Izvršena nabavka nove nedostajuće opreme (kancelarijska oprema, terenska oprema)	1	X	X	X	AUZP	10.000	Glavni grad

V. IZVORI FINANSIRANJA

1. Za realizaciju Godišnjeg Programa upravljanja za spomenik prirode "Park šuma Gorica" za 2024. godinu potrebno je obezbijediti namjenska sredstva za:

- postavljanje vidikovca na Gorici6.000,00 eura
- rekonstrukcija otvorene teretane na vrhu Gorica.....3.000,00 eura
- postavljanje parkinga za bicikla na Gorici.....300,00 eura
- Rekonstrukcija platforme iznad Mediteranskog vrta i rekonstrukcija podne površine "Zelene učionice" u Mediteranskom vrtu.....2.000,00 eura
- izrada gumna u Mediteranskom vrtu.....1.000,00 eura.

2. Čuvanje i unapređenje zaštićenog područja (obilazak terena, oprema za Službu zaštite i Stručnu službu, administrativne poslove, obuke, materijalne troškove, zaradu za zaposlene);

- ako imamo u vidu da svi ovi troškovi idu iz javne funkcije koja ukupno iznosi 300.000,00 godišnje, računamo da nam za brigu o Gorici ide trećina ukupnih sredstava, odnosno ukupno100.000,00 eura
- kao i trećina budžetom opredijeljenih sredstava namijenjenih za nabavku opreme što ukupno iznosi.....4.000,00 eura

3. Obilježavanje zaštićenog područja (troškovi izrade projekta i postavljanja - nove signalizacije, održavanje, postavljanje mobilijara);

- za potrebe izrade info table u okviru SP "Park šuma Gorica"2.000,00 eura

4. Prikazivanje zaštićenog područja (troškovi izrade brošura i mapa);

-za izradu mapa koje se odnose na SP "Park šuma Gorica" predviđena su sredstva u okviru javne funkcije.....150,00 eura

5. Praćenje stanja zaštićenog područja (izrada stručnih studija, naučno-istraživački rad).

- za izradu stručnih studija i brošura koje se odnose na SP "Park šuma Gorica" predviđena su sredstva u okviru javne funkcije.....2.000,00 eura

6. Administrativni troškovi

Budžetom Glavnog grada za 2024. godinu za Agenciju su opredijeljena sredstva u iznosu od 362.000 eura. Od ovog iznosa predviđeno je:

- 300.000,00 eura za javnu funkciju,
- 50.000,00 eura za infrastrukturu na prostoru zaštićenih područja i
- 12.000,00 eura za nabavku potrebne opreme,

dok će se ostale aktivnosti finansirati iz eksternih izvora, donacija i odobrenih projekata.

IZVRŠNA DIREKTORICA

Jasna Gajević